

Ξενοφώντος «Ελληνικά» 2, 2, 20-23**Μετάφραση**

<20>Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι, ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τεῖχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας καὶ τὰς ναῦς πλην δώδεκα παραδόντας καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται. Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας. Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν· οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ.

<22>Τῇ δὲ ὑστεραῖα ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην· προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰ τεῖχη περιαιρεῖν. Ἀντειπόντων δὲ τινων αὐτῷ, πολὺ δὲ πλειόνων συνεπαινεσάντων, ἔδοξε δέχεσθαι τὴν εἰρήνην. Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ οἱ φυγάδες κατῆσαν καὶ τὰ τεῖχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῇ προθυμίᾳ, νομίζοντες ἐκείνην τὴν ἡμέραν τῇ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας.

<20>Οἱ Λακεδαιμόνιοι εἶπαν ὅτι δεν θα εξαנדραποδίσουν ελληνική πόλη που είχε προσφέρει μεγάλο καλό στους πιο μεγάλους κινδύνους που συνέβησαν στην Ελλάδα, αλλά έκαναν ειρήνη με τον όρο, αφού γκρεμίσουν τα μακρὰ τεῖχη και τον Πειραιά και αφού παραδώσουν όλα τα καράβια εκτός από δώδεκα και αφού φέρουν πίσω τους εξόριστους, έχοντας τους ίδιους εχθρούς και φίλους να ακολουθούν τους Λακεδαιμονίους και στην ξηρά και στη θάλασσα, οπουδήποτε τους οδηγούν. Ο Θηραμένης, λοιπόν και οι πρέσβεις που ήταν μαζί του έφεραν αυτούς τους όρους στην Αθήνα. Καθώς έμπαιναν, πολὺς κόσμος τους περικύκλωνε, επειδή φοβούνταν μήπως ήρθαν άπρακτοι· διότι δεν χώραγε άλλη αναβολή εξαιτίας του μεγάλου αριθμού των πεθαμένων από την πείνα.

<22>Την επόμενη ανακοίνωσαν οι πρέσβεις τους όρους σύμφωνα με τους οποίους οι Λακεδαιμόνιοι έκαναν ειρήνη· μιλούσε εξ ονόματος τους ο Θηραμένης, λέγοντας ότι πρέπει να υπακούσουν στους Λακεδαιμονίους και να γκρεμίσουν τα τεῖχη. Και αφού μερικοί διαφώνησαν μαζί του, ενώ πολλοί περισσότεροι τον επιδοκίμασαν, αποφασίσθηκε να δεχθούν την ειρήνη. Μετά από αυτά και ο Λύσανδρος κατέπλεε στον Πειραιά και οι εξόριστοι επέστρεψαν και τα τεῖχη κατεδάφιζαν με πολύ προθυμία, ενώ αυλητρίδες έπαιζαν τον αυλό, γιατί νόμιζαν ότι αυτή ήταν η πρώτη ημέρα της ελευθερίας για την Ελλάδα.

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΑ ΣΧΟΛΙΑ

Στις παραγράφους 20-23 περιγράφονται:

- Η ένσταση των Λακεδαιμονίων στην πρόταση των συμμάχων τους.
- Οι όροι της ειρήνης
- Η υποδοχή των πρεσβευτών και η αιτιολογία
- Η άποψη του Θηραμένου

Η ένσταση των Λακεδαιμονίων στην πρόταση των συμμάχων τους

Ενώ όλοι σχεδόν οι σύμμαχοι των Σπαρτιατών ζητούσαν να κατασκάψουν την Αθήνα και να πουλήσουν όλους τους Αθηναίους ως δούλους, μόνο οι Σπαρτιάτες είπαν ότι δεν είναι σωστό να υποδουλώσουν μια ελληνική πόλη που είχε προσφέρει μεγάλες υπηρεσίες όταν όλοι οι Έλληνες κινδύνευαν στη διάρκεια των Μηδικών πολέμων 490-478 π.Χ. (Λακεδαιμόνιοι δὲ οὐκ ἔφασαν πόλιν Ἑλληνίδα ἀνδραποδεῖν μέγα ἀγαθὸν εἰργασμένην ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις γενομένοις τῇ Ἑλλάδι ἀλλ' ἐποιοῦντο εἰρήνην).

Στη φράση αυτή φαίνεται ότι οι Σπαρτιάτες ήταν:

- α) μεγαλόψυχοι προς τους ηττημένους Αθηναίους
- β) άριστοι διπλωμάτες αφού καταλάβαιναν ότι οι Θηβαίοι θα απειλούσαν και την ίδια τη Σπάρτη αν εξαφανιζόταν η Αθήνα από το ιστορικό προσκήνιο. Γιατί η ολοκληρωτική καταστροφή της Αθήνας θα είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της δύναμης της Θήβας.

Οι όροι της ειρήνης

Οι Σπαρτιάτες πρότειναν στους πρέσβεις των Αθηναίων τους εξής όρους ειρήνης:

- α) να γκρεμίσουν οι Αθηναίοι τα μακρά τείχη και τα τείχη του Πειραιά (ἐφ' ᾧ τὰ τε μακρὰ τείχη καὶ τὸν Πειραιᾶ καθελόντας) στα οποία είχαν στηρίξει την ανεξαρτησία τους.
- β) να παραδώσουν στους Σπαρτιάτες τον αθηναϊκό στόλο τους εκτός από δώδεκα πλοία (καὶ τὰς ναῦς πλὴν δώδεκα παραδόντας)
- γ) να επαναφέρουν στην Αθήνα τους πολιτικούς εξόριστους, δηλαδή τους ολιγαρχικούς Αθηναίους, που ήταν φίλοι των Σπαρτιατών και θα στήριζαν το καθεστώς το τριάντα τυράννων (καὶ τοὺς φυγάδας καθέντας)
- δ) να έχουν τους ίδιους φίλους και εχθρούς με τους Σπαρτιάτες (τὸν αὐτὸν ἐχθρὸν καὶ φίλον νομίζοντας)
- ε) να ακολουθούν τους Σπαρτιάτες στις εκστρατείες τους (Λακεδαιμονίοις ἔπεσθαι καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ὅποι ἂν ἠγῶνται). Με λίγα λόγια να αναγνωρίσουν την ηγεμονία της Σπάρτης στην Ελλάδα.

Ο Θηραμένης και οι άλλοι πρέσβεις επέστρεψαν στην Αθήνα μεταφέροντας τους σκληρούς όρους της ειρήνης που τους πρότειναν οι Σπαρτιάτες (Θηραμένης δὲ καὶ οἱ σὺν αὐτῷ πρέσβεις ἐπανάφερον ταῦτα εἰς τὰς Ἀθήνας). Χωρίς να προσπαθήσουν να πετύχουν ευνοϊκούς όρους ειρήνης ξαναγύρισαν στην Αθήνα. Οι Αθηναίοι περικύκλωσαν τους πρέσβεις τους που τους περίμεναν με αγωνία να έλθουν από τη Σπάρτη γιατί φοβόντουσαν μήπως επέστρεψαν άπρακτοι (Εἰσιόντας δ' αὐτοὺς ὄχλος περιεχεῖτο πολὺς, φοβούμενοι μὴ ἄπρακτοι ἦκοιεν). Δεν μπορούσαν να υποφέρουν περισσότερο, διότι πέθαιναν καθημερινά από τις στερήσεις και την πείνα (οὐ γὰρ ἔτι ἐνεχώρει μέλλειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀπολλυμένων τῷ λιμῷ). Είχαν εξαντληθεί τελείως από τον μακροχρόνιο εμφύλιο πόλεμο. Περίμεναν την υποδούλωσή τους χωρίς όρους.

Ο Θηραμένης που έπαιζε με την αγωνία των λιμοκτονούντων συμπατριωτών του, ανέβαλε για την επόμενη μέρα την ενημέρωσή τους για τους όρους της ειρήνης (Τῇ

δὲ ὑστεραία ἀπήγγελλον οἱ πρέσβεις ἐφ' οἷς οἱ Λακεδαιμόνιοι ποιοῖντο τὴν εἰρήνην). Ἄν και οἱ Ἀθηναῖοι ἔδιναν τότε προτεραιότητα στὴν ἐπιβίωσή τους, σέβονταν τους δημοκρατικούς θεσμούς. Δέχτηκαν νὰ περιμένουν τὴν ἐπόμενη μέρα νὰ ἐνημερωθοῦν γιὰ τους ὅρους τῆς εἰρήνης. Στὴν ἐκκλησία τοῦ δήμου θὰ ἀποφάσιζαν ἀν δεχτοῦν τους ὅρους τῆς εἰρήνης που τους πρότειναν οἱ Σπαρτιάτες. Ὁ Θηραμένης πρῶτος μίλησε στὴν ἐκκλησία τοῦ δήμου και πρότεινε νὰ δεχτοῦν τους σκληροῦς ὅρους τῆς εἰρήνης και κυρίως νὰ ἀνεχτοῦν νὰ κατεδαφιστοῦν τὰ τείχη τους (προηγόρει δὲ αὐτῶν Θηραμένης, λέγων ὡς χρὴ πείθεσθαι Λακεδαιμονίους και τὰ τείχη περιαιρεῖν).

Οἱ ἐνέργειες μετὰ τὴν εἰρήνην

Ἀφοῦ ἐγιναν ἀποδεκτοὶ οἱ ὅροι τῆς εἰρήνης ἡ Ἀθήνα παραδόθηκε στὸν Λύσανδρο.

α) Ὁ Λύσανδρος κατέπλευσε στὸν Πειραιᾶ με τὸ στόλο του, γιὰ νὰ ἐπιβλέψει τὴν ἐφαρμογή των ὅρων τῆς εἰρήνης (Μετὰ δὲ ταῦτα Λύσανδρός τε κατέπλει εἰς τὸν Πειραιᾶ)

β) ἐπέστρεψαν οἱ ἐξόριστοι (και οἱ φυγάδες κατῆσαν)

γ) ἐκαίγε στὸν Πειραιᾶ τὰ ἀθηναϊκὰ πλοῖα με συνοδεία αὐλῶν, ἐνῶ γκρεμίζονταν τὰ τείχη ὑπὸ τους ἤχους τῆς μουσικῆς των αὐλητρίδων, ὅπως γίνονταν στα γλέντια και στα συμπόσια. (και τὰ τείχη κατέσκαπτον ὑπ' αὐλητρίδων πολλῆ προθυμῖα).

Ὅταν γκρεμίζονταν τὰ τείχη των Ἀθηναίων, ὅλοι οἱ Ἕλληνες νόμιζαν ὅτι ἐκεῖνη τὴ μέρα ἀρχίζε ἡ ἐλευθερία τῆς Ἑλλάδας ἀπὸ τὴν τυραννία τῆς Ἀθήνας (νομίζοντες ἐκεῖνην τὴν ἡμέραν τῆ Ἑλλάδι ἄρχειν τῆς ἐλευθερίας). Βέβαια δὲν κατάλαβαν ὅτι ἀρχίζε ἡ υποδούλωσή τους στους Σπαρτιάτες.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΑ

1. Νὰ γράψετε δίπλα ἀπὸ κάθε λέξη μια ἐτυμολογικὰ συγγενή μέσα ἀπὸ τὸ κείμενο:

φήμη
διαφορὰ
ἀγγελία
πρακτικός
δοχεῖο
ἀρχή

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ

1. Νὰ κλιθεῖ ἡ παρακάτω συνεκφορὰ και στους δύο ἀριθμούς: τοῖς μεγίστοις κινδύνοις.

2. θάλατταν, πλῆθος: Νὰ κλιθοῦν στις πλάγιες πτώσεις και των δύο ἀριθμῶν.

3. Νὰ ἀντικαταστήσετε χρονικὰ τις παρακάτω μετοχές: γενομένοις, καθελόντας, παραδόντας.